

Facultade de CC. Económicas e Empresariais

Presentación

A Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais ten unha ampla traxectoria dentro da nosa universidade. A principios dos 70 xa se impartían ensinanzas de Ciencias Económicas no antigo Colexio Universitario de Vigo, que en 1980 pasaría a integrarse na Universidade de Santiago de Compostela. En 1990 segrégase no Campus de Vigo, o que suporá o nacemento da Universidade de Vigo.

No curso 1991/92 iníciase a docencia das licenciaturas de Ciencias Económicas e de Ciencias Empresariais no edificio actual, rexistrándose dos procesos de reforma dos seus plans de estudios nos anos 1995 e 2002. A raiz da promulgación do RD 1393/2007 sobre ordenación das ensinanzas universitarias pone en marcha o proceso de adaptación ao Espazo Europeo de Educación Superior, de tal xeito que, para o curso académico 2009/10, comenzarán a impartirse as titulacións de Grao en Ademinstiración e Dirección de Empresas e en Economía ás que se refieren estas guías.

Persíguese con elo ofertar unhas titulacións más adaptadas ao contexto actual, cunha adaptación das metodoloxías docentes orientadas cara a aprendizaxe do alumnado e o desenvolvemento das súas capacidades.

Localización

A Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais de Vigo está no Campus de Lagoas/Marcosende, aproximadamente a 15 km. de la ciudad. Clicando en el siguiente ícono puedes acceder a un plano del Campus con su ubicación precisa

En caso de precisar información é posible contactar a través das seguintes vías:

Correo - Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais, Campus de Lagoas-Marcosende, s/n, 36310 VIGO

Teléfono - 986812400 (Centralita/Conserjería)

986 812403 (Secretaría de Alumnado)

986 812402 (Secretaría do Decanato)

Fax- 986812401

Correo electrónico - secfcee@uvigo.es (Secretaría de Alumnado)

sdfcee@uvigo.es (Secretaría do Decanato)

Web - <http://fccee.uvigo.es/>

Infraestructuras y Servicios

A Facultade conta cunha importante dotación de infraestructuras destinadas a dar soporte ás actividades de investigación, docencia e extensión universitaria. Resumidamente, hai 15 aulas de docencia, 13 aulas-seminario, 6 aulas de informática e un aula informática de libre acceso. Adicionalmente dispón dun salón de actos cun aforo aproximado dunhas 550 persoas , un salón de graos para 60-80 personas, biblioteca con 400 postos de lectura e cafetería-comedor.

A continuación desglosase a información sobre servicios importantes para o alumnado:

SERVICIOS OFERTADOS AOS ESTUDANTADO

- AULA INFORMÁTICA DE LIBRE ACCESO:

Ordenadores a disposición dos alumnos con aplicaciones de uso corriente, acceso a Internet e posibilidade de impresión de documentos

- REDE INALÁMBRICA:

Acceso WIFI a Internet en toda a Facultade.

- REPROGRAFÍA:

Fotocopias, encuadernacións, transparencias, impresión de documentos, material de estudio, etc...

Horario regular : Mañá de 9 a 14 h. - Tarde de 15:45 a 18:00 h.

- CAFETERÍA E COMEDOR:

Servicio de cafetería completo, almorzos e comidas con menús do día.

Horario SS.Cafetería: De 8:45 a 21 h.

Horario SS.Comedor: De 13 a 15:30 h.

- SERVICIOS ADMINISTRATIVOS:

Servicios de xestión do alumnado (matrículas, traslados, solicitudes de validacións, emisión de títulos, etc...), asuntos económicos e secretaría do Decanato.

Horario atención ó público: De 9 a 14 h.

- BIBLIOTECA:

Servicio de asesoramento e empréstito bibliográfico, salas de estudio e lectura e consulta bases de datos.

Para o servicio de empréstito requírese carnet de biblioteca.

Dotacións: 414 postos de lectura e estudio.

2 postos consulta bases de datos.

29.000 volumes aprox. (libros, informes, etc.)

560 títulos de publicacións periódicas:

330 revistas e 230 estatísticas.

Horario : De 8:45 a 20:45 h.

Equipo decanal

Decano: Jorge Falagán Mota

Secretaria: Ana Esther Castro Fernández

Vicedecana de Organización Académica: Sonia M. Rodríguez Parada

Vicedecano de Calidade: Pedro Lorenzo Alonso

Vicedecana de Relacións Internacionais: María Gómez Rúa

(*)

(*)

PCEO Grao en Administración e Dirección de Empresas/Grao en Dereito

Materias

Curso 5

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V03G720V01511	Dereito internacional privado	1c	9
V03G720V01512	Dirección estratéxica	1c	6
V03G720V01513	Dereito financeiro e tributario II	1c	6
V03G720V01514	Valoración de activos	1c	6
V03G720V01515	Dereito mercantil II	1c	6
V03G720V01521	Planificación financeira	2c	6
V03G720V01522	Investigación comercial	2c	6
V03G720V01523	Réxime fiscal da empresa I	2c	6
V03G720V01524	Dirección estratéxica internacional	2c	6
V03G720V01991	Traballo de Fin de Grao-ADE	2c	12
V03G720V01992	Traballo de Fin de Grao-Dereito	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS

Dereito internacional privado

Materia	Dereito internacional privado			
Código	V03G720V01511			
Titulación	PCEO Grao en Administración e Dirección de Empresas/Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS 9	Sinale OB	Curso 5	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Dereito privado			
Coordinador/a	García Vidal, Javier			
Profesorado	García Vidal, Javier			
Correo-e	jgvidal@icasantiago.org			
Web				
Descripción xeral	O Dereito internacional privado está formado polo Dereito procesual civil internacional e o Dereito aplicable ás relacións xurídico privadas internacionais			

Competencias

Código

A2	Que os estudiantes saibam aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudiantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudiantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudiantes desenvolvan aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecer e poder aplicar e interpretar as fontes que rixen as relación xurídico-privadas transfronteirizas	A2 A3 A4 A5

Contidos

Tema

TEMA 1. Fundamentos.	1. O obxecto, o contido e a estrutura do Dereito internacional privado. 2. As fontes do Dereito internacional privado
PRIMEIRA PARTE: A COMPETENCIA XUDICIAL INTERNACIONAL.	1. Orixes e ámbitos de aplicación. 2. Sistema de normas de competencia xudicial internacional.
Tema 2: A competencia xudicial internacional no Regulamento Bruxelas I.	
Tema 3: A competencia xudicial internacional nos Regulamentos en materia matrimonial e de responsabilidade parental.	1. O Regulamento Bruxelas II. 2. Os Regulamentos en materia de réxime económico matrimonial.
Tema 4: A competencia xudicial internacional nos Regulamentos en materia de alimentos e sucesións.	1. O Regulamento Bruxelas III. 2. O Regulamento sobre sucesións.
Tema 5: A competencia xudicial internacional no Regulamento sobre insolvenza.	1. O Regulamento sobre insolvencia. 2. O réxime interno de competencia xudicial internacional.

SEGUNDA PARTE: A COOPERACIÓN XURÍDICA INTERNACIONAL EN MATERIA CIVIL.	1. As competencias derivadas. 2. A litispendencia e a conexidade. 3. A notificación internacional.
Tema 6: A conciliabilidade de procesos. A notificación internacional.	
Tema 7: A proba internacional. A información sobre o Dereito estranxeiro.	1. A proba internacional. 2. A información sobre o Dereito estranxeiro.
Tema 8: O réxime xeral de recoñecemento i execución.	1. Aspectos introdutorios. 2. O réxime do Regulamento Bruxelas I. 3. O réxime interno. 4. A execución forzosa internacional.
Tema 9: Os réximes especiais de recoñecemento.	1. En materia matrimonial. 2. En materia de filiación. 3. En materia de alimentos. 4. En materia de sucesións. 5. En materia de insolvencia. 6. Outros réximes especiais.
TERCEIRA PARTE: O DEREITO APLICABLE.	1. Métodos presentes. 2. Cuestións específicas do método conflitual. 3. Alegación e proba do Dereito estranxeiro. 4. Lei aplicable ao proceso civil.
Tema 10: Consideracións xerais sobre lei aplicable.	
Tema 11: Lei aplicable aos contratos.	1. Ámbito de aplicación do Regulamento Roma I. 2. Determinación da lei aplicable ás obrigacións contractuais segundo o Regulamento. 3. Problemas de delimitación do ámbito da lei aplicable segundo o Regulamento.
Tema 12: Lei aplicable á responsabilidade non contractual.	1. Ámbito de aplicación do Regulamento Roma II. 2. Determinación da lei reitora ás obligacións non contractuais, segundo o Regulamento. 3. Problemas de delimitación do ámbito da lei reitora, segundo o Regulamento. 4. Outras fontes en materia de lei aplicable á responsabilidade non contractual.
Tema 13: Lei aplicable á persoa, aos bens e aos actos xurídicos.	1. Lei aplicable ás persoas físicas. 2. Lei aplicable ás persoas xurídicas. 3. Lei aplicable á representación. 4. Lei aplicable aos dereitos reais. 5. Lei aplicable á forma dos actos xurídicos.
Tema 14: Lei aplicable ao matrimonio e á filiación.	1. Lei aplicable á celebración do matrimonio. 2. Lei aplicable ao réxime económico matrimonial. 3. Lei aplicable á dissolución do matrimonio. 4. Lei aplicable á filiación e á responsabilidade parental.
Tema 15: Lei aplicable aos alimentos, á sucesión por causa de morte e á insolvencia	1. Lei aplicable aos alimentos. 2. Lei aplicable á sucesión por causa de morte. 3. Lei aplicable á insolvencia.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	23.5	23.5	47
Lección maxstral	47.1	47.1	94.2
Resolución de problemas e/ou exercicios	7	73	80
Resolución de problemas e/ou exercicios	1.9	1.9	3.8

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descripción
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problema e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase utilizar como complemento da lección maxstral.
Lección maxstral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudiante.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descripción

Resolución de problemas	O alumno recibe atención personalizada en horario de titorías respecto dos problemas prácticos que presenta a materia
Lección magistral	O alumno recibe atención personalizada en horario de titorías respecto dos problemas teóricos que presenta a materia

Avaliación

	Descripción	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas	Valórase a asistencia e participación nas clases prácticas, segundo descríbese no punto 1 infra. Como resultado da aprendizaxe, o alumnado coñece, aplica e interpreta as fontes que rexen as relacións xurídico-privadas transfronteirizas.	5	
Lección magistral	Valórase a asistencia ás sesións magistrais, segundo descríbese no punto 1 infra. Como resultado da aprendizaxe, o alumnado coñece, aplica e interpreta as fontes que rexen as relacións xurídico-privadas transfronteirizas.	5	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Exames parciais descritos no punto 3 infra. Como resultado da aprendizaxe, o alumnado coñece, aplica e interpreta as fontes que rexen as relacións xurídico-privadas transfronteirizas.	60	A2 A3 A5
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba na que o alumno debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condiciones establecido/as polo profesor. Como resultado da aprendizaxe, o alumnado coñece, aplica e interpreta as fontes que rexen as relacións xurídico-privadas transfronteirizas.	30	A3 A4

Outros comentarios sobre a Avaliación

Valórase a asistencia ás clases, ata un 10% da cualificación final, así como nas distintas actividades que se organicen nas mesmas. A comezo do curso, o profesor indicará as condicións e/ou a forma de valorar a dita asistencia. 2.- Poderanse realizar diversos controis teóricos e prácticos ao longo do curso que, convxuntamente, poderán supor ata un 30% da cualificación final. 3.- Haberá como mínimo dous exames parciais que suporán un mínimo do 60% da cualificación total. A data do último parcial poderá facerse coincidir, en principio, coa oficial do exame final. 4.- O alumnado que non desexe, ou non poida seguir o sistema de avaliación continua descrito, poderá presentarse a un exame final único teórico-práctico que suporá o 100% da cualificación (50% parte teórica, 50% parte práctica). Este sistema aplicarase tamén na convocatoria extraordinaria de fin de carreira. 5.- O alumnado poderá conservar a cualificación alcanzada na avaliación continua para o seguinte curso académico.

DATAS DE EXAMES: Os exames oficiais realizaranse segundo o calendario aprobado ao efecto pola xunta de centro para o curso 2017-18. Así mesmo, o profesor entregará no Decanato, antes de que comece o cuadrimestre, un cronograma onde se describirá o desenvolvemento semanal da materia. O alumnado que, a xuízo do profesor, non cumpra o compromiso ético esixido pola Universidade de Vigo sobre a realización de probas, quedará excluído automaticamente da avaliación continua, son prexuízo de posteriores accións que poidan derivarse da súa conduta.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Garcimartín Alférez, F.J., **Derecho internacional privado**, última edición, Thomson Aranzadi,

Fernández Rozas, J.C., **Derecho internacional privado**, última edición, Civitas,

Calvo Caravaca, A., **Derecho internacional privado**, última edición, Comares,

vv. aa., **Legislación básica de Derecho internacional privado**, última edición, Civitas / Aranzadi / Comares,

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Dereito civil III. Familia e sucesións/V08G081V01501

Dereito mercantil I/V08G081V01502

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Sistema xudicial español e proceso civil/V08G081V01403

DATOS IDENTIFICATIVOS

Dirección estratégica

Materia	Dirección estratégica			
Código	V03G720V01512			
Titulación	PCEO Grao en Administración e Dirección de Empresas/Grao en Dereito			
Descriptores	Creditos ECTS 6	Sinale OB	Curso 5	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	Castelán Inglés			
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Rodríguez Domínguez, María del Mar			
Profesorado	Rodríguez Domínguez, María del Mar			
Correo-e	mrdguez@uvigo.es			
Web	http://http://faitic.uvigo.es			
Descripción xeral	Estudaranse os conceptos e ferramentas necesarias para realizar unha dirección empresarial baixo unha perspectiva integradora e de reflexión estratégica. Abordaranse os aspectos relacionados co proceso estratégico nas empresas, tanto de análises, deseño e implantación estratégicas.			

Competencias

Código

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Identificar os valores, recursos e capacidades da empresa que permitan a creación de vantaxes sustentables para os *stakeholders	
Describir as estratexias de desenvolvemento dunha empresa e os métodos empregados	
Os estudiantes serán capaces de deseñar nun equipo de traballo a estratexia competitiva e corporativa dunha empresa concreta	

Contidos

Tema

Conceptos básicos da Dirección Estratégica

Misión e Obxectivos empresariais

Análise da contorna xenérica

Análise da contorna específica

Análise interna da empresa

Vantaxes e estratexias competitivas

Estratexias :Corporativas: Direccións e Métodos de desenvolvemento

Implantación da estratexia e Control

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	22.5	36	58.5
Estudo de casos	27.5	31	58.5
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	30	33

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descripción
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor/a de os contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio que o/a estudiante ten que desenvolver
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarxe en procedementos alternativos de solución

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Lección maxistral	Resolución personalizada de problemas do alumnado á hora de entender oscoñecementos teóricos impartidos
Estudo de casos	Resolución personalizada de problemas do alumnado á hora de levar á práctica oscoñecementos teóricos adquiridos
Probas	Descripción
Exame de preguntas de desenvolvemento	Resolución personalizada de problemas do alumnado á hora de preparar as probas de avaliación mediante exame

Avaliación		Descripción	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución		30	
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os/as estudantes deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta de tipo curto/medio		70	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Todas as especificacións atoparanse claramente detalladas ao comezo do curso nos apartados correspondentes na plataforma de Teledocencia (FAITIC), en 'Documentos e Enlaces', documento 'Condicións da materia'

As datas dos exames oficiais poderán consultarse de forma actualizada na páxina web do Centro.

Independentemente do tipo de avaliação (continua ou non), é necesario ter polo menos un 5 en cada modalidade de avaliação (teoría e práctica) para superar a materia. Ademais, TODO o alumnado ha de entregar o 100% das evidencias das dinámicas propostas nas clases prácticas, e obter unha cualificación mínima de 5 en cada unha delas.

AVALIACIÓN CONTINUA

A avaliação continua considerarase cando se asistiu a máis do 80% das clases prácticas e entregouse o 100% dos casos propostos en ditas prácticas. Para cada unha das prácticas deberá alcanzarse unha cualificación mínima de 5.

No exame de teoría avaliaranse a parte I e II da materia de forma separada, mediante probas liberatorias, debendo sacar unha nota mínima de 5 en cada parte (I e II) para poder superarla teoría. As partes superadas gardaranse até a convocatoria extraordinaria.

PONDERACIÓN: PRÁCTICAS = 30% TEORÍA (50% parte I + 50% parte II) = 70%

Os/as estudantes deberán obter unha nota mínima de 5 en cada parte (prácticas e teoría), non aplicándose ningunha media entre notas inferiores a 5 en cada parte

A nota final da materia é a resultante da avaliação continua e do exame. Quen non se presenten a exame ou non alcancen a nota mínima de 5 en devandito exame, cualificaranse coa nota de avaliação continua.

AVALIACIÓN NON CONTINUA

A avaliação non continua considerarase cando se asistiu a menos do 80% das clases prácticas .

PRÁCTICAS:

Deberán presentarse de maneira individual os traballos propostos específicamente na plataforma FAITIC, na data do exame oficial

Deberá realizarse, ademais, un EXAME ADICIONAL de PRÁCTICAS nas convocatorias oficiais e sacar unha nota igual ou superior a 5 en devandita proba.

TEORÍA:

No exame de teoría avaliaranse a parte I e II da materia de forma separada, mediante probas liberatorias SÓ en convocatorias oficiais, debendo sacar unha nota mínima de 5 en cada parte (I e II) para poder superar a teoría. As partes

superadas gardaranse até a convocatoria extraordinaria. Non terán a opción de presentarse a exames parciais

PONDERACIÓN: PRÁCTICAS(40% entregas semanais + 60% exame adicional prácticas) = 30% // TEORÍA (50% parte I + 50% parte II) = 70%

Os/as estudiantes deberán obter unha nota mínima de 5 en cada parte (prácticas e teoría), non aplicándose ningunha media entre notas inferiores a 5 en cada parte

Todas as probas de avaliación non continua suporán o 100% da cualificación, podéndose alcanzar a nota máxima de 10

CONVOCATORIA FIN DE CARREIRA

Na convocatoria fin de carreira, o exame de TEORÍA e PRÁCTICA suporá o 100% da cualificación, podéndose alcanzar a nota máxima de 10. O 70% da nota final será a nota do exame teórico e o 30% será a nota do exame práctico. No caso do exame teórico, a nota cada Parte (I e II) será ponderada igual (50% cada unha). Débese obter un mínimo de 5 en cada parte para superar a materia nesta convocatoria.

ESTUDANTES DE GRUPO DE INGLÉS

O alumnado que opte pola formación da materia en inglés debe comunicalo explicitamente enviando un correo electrónico ao profesor/a(s) responsables do grupo de inglés. Co envío deste correo electrónico o/a estudiante ELIXE ser avaliado/a en o idioma Inglés, o que implica que só poderá asistir ás clases da materia impartidas en inglés e só poderá realizar o exame en Inglés. Durante o mesmo curso, non se permitirá cambiar dun a outro grupo (inglés-español/español-inglés) unha vez que o/a estudiante presente a súa solicitude de grupo inglés. Mediante o envío dese correo electrónico, o/a alumno/a desiste expresamente de ser avaliado/a en calquera outro idioma durante o curso actual. Os/as estudiantes de inglés que non cumpran estritamente os criterios de avaliación continua nos termos mencionados anteriormente serán avaliados/as mediante exames específicos, que incluirán teoría e práctica, segundo o esquema mencionado en avaliación non continua.

A avaliación mediante exame para este grupo de estudiantes non será de preguntas de desenvolvemento si non en base a preguntas obxectivas(Probas que avalían o coñecemento que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos/as seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.)

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Grant, Robert, **Dirección Estratégica. Conceptos, técnicas y aplicaciones**, 1^a, Civitas-Thompson Reuters, 2014

Johnson, G; Scholes, K.; Whittington,R., **Fundamentos de Estrategia**, 1^a, Pearson, 2010

Johnson, G.; Whittington, R. et. al., **Exploring Strategy: Text and Cases 10th edition**, 10th, Pearson, 2013

Navas López y Guerras Martín, **La Dirección Estratégica de la Empresa: Teoría y Aplicaciones**, 5^a, Civitas-Thompson Reuters, 2015

Navas López, J.E. y Guerras Martín, L.A, **Fundamentals of Strategic management**, 1st, Civitas-Thompson Reuters, 2013

Bibliografía Complementaria

Guerras Martín, L.A y Navas López, J.E., **Casos de Dirección Estratégica**, 5^a, Civitas-Thompson Reuters, 2014

Ribeiro et al., **Cases of Strategic Direction**, Pearson Education, 2012

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Dirección estratéxica internacional/V03G020V01603

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Fundamentos de administración/V03G020V01102

Empresa: Xestión de empresas/V03G020V01203

Dirección comercial I/V03G020V01403

Dirección de operacións/V03G020V01302

Dirección de recursos humanos/V03G020V01303

Outros comentarios

Esta materia impártese no PCEO de dobre grao ADE-Dereito en 5º curso, 1º cuadrimestre

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dereito financeiro e tributario II				
Materia	Dereito financeiro e tributario II			
Código	V03G720V01513			
Titulación	PCEO Grao en Administración e Dirección de Empresas/Grao en Dereito			
Descriptores	Creditos ECTS 6	Sinale OB	Curso 5	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Dereito público especial			
Coordinador/a	Pita Grandal, Ana María			
Profesorado	Pita Grandal, Ana María Ruiz Hidalgo, María del Carmen			
Correo-e	apita@uvigo.es			
Web				
Descripción xeral				
Competencias				
Código				
Resultados de aprendizaxe				
Resultados previstos na materia		Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Contidos				
Tema				
*I.- INTRODUCCIÓN.	1.- O sistema tributario español. Evolución histórica. Situación actual.			
*II.- IMPUESTOS DIRECTOS.	2.- Impuesto sobre a Renda das Pessoas Físicas. 3.- Impuesto sobre Sociedades. 4.- Impuesto sobre a Renda do Non Residentes. 5.- Impuesto sobre o Patrimonio. 6.- Impuesto sobre Sucesións e Doazóns.			
*III.- IMPUESTOS INDIRECTOS.	7.- Impuesto sobre Transmisións Patrimoniais *Onerosas e Actos Xurídicos Documentados. 8.- Impuesto sobre o Valor Engadido. 9.- Impuestos Especiales. 10.- Outros impostos indirectos.			
*IV.- TRIBUTOS DAS COMUNIDADES AUTÓNOMAS.	11.- Tributos propios. 12.- Tributos cedidos.			
*V.- IMPUESTOS DAS CORPORACIÓN LOCAIS.	13.- Impuesto sobre Bens Inmobilés. 14.- Impuesto sobre Actividades Económicas. 15.- Impuesto sobre Vehículos de Tracción Mecánica. 16.- Impuesto sobre Instalacións, Construcións e Obras. 17.- Impuesto sobre o Incremento de Valor dos Terreos de Natureza Urbana.			
Planificación				
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais	
Lección maxistral	35	32	67	
Seminario	15	35	50	
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	2	4	
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	17	18	
Presentación	1	10	11	
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.				
Metodoloxía docente				
Descripción				

Lección maxstral	Exposición por parte do profesorado dos contidos da materia obxecto de estudo. Exposición dos alumnos dalgún tema elixido polo profesor da materia.
Seminario	Distintas actividades destinadas a traballar sobre unha terma específico, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia. E nas que o alumno -xa sexa de forma individual ou en grupo: fai unha exposición oral e/ou escrita sobre un tema proposto; resolve casos prácticos aplicando e interpretando o Dereito financeiro e tributario; elabora informes xurídicos, etc.

Atención personalizada

Metodoloxías   Descripción

Lección maxstral Atenderanse e resolverán as dúbihdas do alumnado respecto dos contidos, actividades e/ou exercicios que se propuxeron para adquirir as competencias perseguidas.

Avaliación

	Descripción	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Exame de preguntas de desenvolvemento	<p>Proba final que consta de dous partes: unha práctica escrita (na que o alumno terá que resolver un ou varios casos prácticos), e unha teórica oral (na que se formularán distintas preguntas sobre o temario da materia).</p> <p>Para os alumnos que se someten ao sistema de avaliación continua esta proba *represenará o 70% da súa nota final.</p> <p>Para os alumnos que NON se someten ao sistema de avaliación continua, a súa cualificación estará integrada polo 70% da cualificación obtida no exame *téorico oral e o 30% pola cualificación obtida no exame práctico escrito, sendo este último diferente ao que realicen os alumnos de avaliación continua.</p>	70	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Nos Seminarios realizaranse probas de resposta curta e/ou de tipo test exclusivamente aos alumnos que se sometan a avaliación continua. A nota media dos distintos exames tipo test ou de respuesta curta constituirán o 20% da nota final dos devanditos alumnos.	20	
Presentación	<p>Nos Seminarios das clases presenciais proporase ao alumnado a realización de distintas actividades: casos prácticos, exposición oral dun tema, presentación escrita dun traballo, etc. Estas actividades só serán avaliadas para os alumnos que se sometan a avaliación continua.</p> <p>Estas actividades suporán o 10% da súa cualificación final.</p>	10	

Outros comentarios sobre a Avaliación

O temario que figura no apartado de contidos constitúe unha versión resumida das leccións que serán obxecto de exame. Oportunamente, ao comezo do curso académico, proporcionaráselle ao alumnado un temario más detallado cos epígrafes que conforman cada lección.

PRIMEIRA OPORTUNIDADE DE EXAME: 1.-Ao comezo de curso, o/o alumno/a deberá manifestar a súa intención de acollerse ao sistema de avaliación continua. A tal fin, os profesores da materia proporcionaranlle un documento que o/o alumno/a deberá cubrir e asinar nun determinado prazo. Os alumnos de avaliación continua asistirán regularmente a clase (en calquera caso, non pode superar de non asistencia máis dun 10% das clases);2.- O/o alumno/a que se acolla ao sistema de avaliación continua, entregando o citado documento, será avaliado conforme aos criterios que se indicaron más arriba: proba final (70%), probas tipo test (20%) e outras (10%). Na proba final, o exame de teoría, oral, suporá o 80% da cualificación; e o práctico, por escrito, suporá un 20% da cualificación. En todo caso, o/o alumno/a deberá alcanzar unha cualificación mínima de 4 sobre 10 na proba final para que se lle teñan en conta as cualificacións obtidas mediante o sistema de avaliación continua.3.- Os/os alumnos/*as que NON se sometan a avaliación continua: a súa cualificación estará integrada polo 70% da cualificación obtida no exame teórico oral, e o 30% da cualificación obtida no exame práctico escrito, sendo este último diferente ao que realicen os/os alumnos/*as de avaliación continua, no que se lle avaliarán de todas as competencias.**SEGUNDA OPORTUNIDADE DE EXAME:**1.- No exame de xuño/xullo, o/o alumno/a que se acolleu ao sistema de avaliación continua só realizará unha proba final, que representará o 70% da súa cualificación final, e que constará de dous partes: unha práctica escrita (na que se resolverá un ou varios casos prácticos, e que suporá un 20% da cualificación correspondente á proba final) e unha teórica oral (na que se formularán distintas preguntas sobre o temario da materia, e que suporá o 80% da cualificación correspondente á proba final).2.- Os/*as alumnos/*as que se someteron ao sistema de avaliación continua conservarán,exclusivamente para a segunda oportunidade de exame, a nota que obtivesen ao longo do curso.3.- Para os/*as alumnos/*as que NON se sometan a avaliación continua, a súa cualificación final estará integrada polo

70% da cualificación obtida no exame teórico oral, e o 30% da cualificación obtida no exame práctico escrito, sendo este último diferente ao que realicen os/*as alumnos/*as de avaliação continua.4.- Os alumnos que se someteron ao sistema de avaliação continua e non superasen a proba final nin na primeira oportunidade de exame, nin na segunda, poderáselles conservar a nota obtida a través de devandito sistema no curso académico seguinte (2020-2021).ADVERTENCIA ESPECÍFICA PARA OS/AS ALUMNOS/AS QUE CONCORRAN Á CONVOCATORIA DE FIN DE CARREIRA: No exame de Fin de Carrera non se terá en conta a nota de avaliação continua que o alumnado, no seu caso, obtivese no curso académico anterior. A súa nota final, nesta convocatoria, estará integrada polo 70% da cualificación obtida no exame teórico e o 30% da cualificación obtida no exame práctico. O exame de Fin de Carrera realizarase na data, lugar e hora especificados no calendario oficial aprobado para ese efecto pola Xunta de Facultade. ADVERTENCIA ESPECÍFICA PARA OS/AS ALUMNOS/AS QUE SOLICITEN SER EXAMINADOS POR TRIBUNAL (SÓ PARA ALUMNADO QUE SE ATOPE EN 4ª MATRICULA E SEGUINTE): O exame constará de dous partes (práctica e teórica) e será exclusivamente escrito. As datas e horarios das diferentes oportunidades de exame son as especificadas no calendario de probas de avaliação aprobado pola Xunta de Facultade para o curso académico 2019/20.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

PÉREZ ROYO, F (DIRECTOR), GARCÍA BERRO, F., PÉREZ ROYO,I., ESCRIBANO, F., CUBERO TRILLO, A., CARRASC, **Curso de Derecho Tributario. Parte especial**, 12^a ed, Tecnos, 2019

Código Tributario, 25^a ed., Thomson-Reuters Aranzadi, 2019

MERINO JARA, I. Y LUCAS DURÁN, M. (Y OTROS), **Derecho Tributario. Parte Especial**, última ed., Tecnos,

Legislación básica del Sistema tributario Español, última ed., Tecnos,

Bibliografía Complementaria

CAZORLA PRIETO, LM.; CHICO DE LA CÁMARA, P., **Introducción al sistema tributario español**, última ed, Aranzadi,

CAYON GALIARDO, A.; TEJERIZO LOPEZ, JM.; MARTÍN QUERALT, J., **Manual de Derecho Tributario. Parte Especial**, última ed., Aranzadi,

MALVAREZ PASCUAL, LA; RAMIREZ GOMEZ, S.; SANCHEZ PINO, AJ., **Lecciones del sistema fiscal español**, última ed., Tecnos,

MELLADO BENAVENTE, F.; ARGENTE ALVAREZ,J., **MANUAL PRÁCTICO SOBRE EL IMPUESTO SOBRE SOCIEDADES**, Ultima Edición, CISS KLUWER,

BARREIRO CARRIL, MC., **Los impuestos directos y el Derecho de la Unión Europea. La armonización realizada por el TJUE**, IEF, 2012

RAMOS PRIETO, J. (Coordinador), **Erosión de la Base Imponible y traslado de beneficios: estudios sobre el plan BEPS de la OCDE**, Thomson-Reuters, Aranzadi, 2016

PITA GRANDAL, A.M (Coordinadora), **Estudios sobre la Financiación de los Puertos**, Marcial Pons, 2017

RAMOS PRIETO, J.; HORNERO MÉNDEZ, J.M., **Derecho y Fiscalidad de las Sucesiones Mortis Causa en España: una perspectiva multidisciplinar**, Thomson-Reuters Aranzadi, 2016

Recomendación

Materias que continúan o temario

Réxime fiscal da empresa/V08G081V01944

Responsabilidade penal e administrativa no ámbito financeiro-tributario/V08G081V01943

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Dereito mercantil II/V08G081V01702

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Dereito civil I. Obrigas e contratos/V08G081V01301

Dereito civil II. Dereitos reais/V08G081V01404

Dereito civil III. Familia e sucesións/V08G081V01501

Dereito financeiro e tributario I/V08G081V01603

Dereito mercantil I/V08G081V01502

Outros comentarios

No Programa conxunto de estudos oficiais de Grao en Administración de Empresas e Grao en Dereito impártese no 1º cuadrimestre do 5º Curso polo mesmo profesorado que o Grao en Dereito.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Valoración de activos				
Materia	Valoración de activos			
Código	V03G720V01514			
Titulación	PCEO Grao en Administración e Dirección de Empresas/Grao en Dereito			
Descriptores	Creditos ECTS 6	Sinale OB	Curso 5	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Economía financeira e contabilidade			
Coordinador/a	Martínez Cobas, Francisco Javier			
Profesorado	Martínez Cobas, Francisco Javier			
Correo-e	xmcobas@uvigo.es			
Web				
Descripción xeral	Na materia valoración de activos o estudiante adquire coñecementos relativos aos activos financeiros, así como aos principais métodos e modelos para a súa valoración.			
Competencias				
Código				
Resultados de aprendizaxe				
Resultados previstos na materia				Resultados de Formación e Aprendizaxe
Posuér e comprender coñecementos sobre valoración				
Aplicar os coñecementos a posibles situacións profesionais.				
Reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos sobre a valoración de activos				
Transmitir información e resultados de valoración de activos				
Contidos				
Tema				
Introdución á valoración de activos financeiros				
Valoración de Activos de Renda Fixa				
Carteiras de Valores				
Extensión dos modelos de Valoración de Activos				
Planificación				
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais	
Lección maxistral	22.5	25	47.5	
Resolución de problemas	22.5	40	62.5	
Resolución de problemas e/ou exercicios	5	20	25	
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	12	15	
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.				
Metodoloxía docente				
	Descripción			
Lección maxistral	Explicación teórica dos contidos da materia.			
Resolución de problemas	Resolución de exercicios coa guía do profesor.			
Atención personalizada				
Metodoloxías	Descripción			
Lección maxistral	O estudiante pode acudir ás tutorías personalizadas, no horario establecido, para resolver todas as dúbidas que teña en relación cos contidos tratados nas sesións teóricas.			
Resolución de problemas	O estudiante pode acudir ás tutorías personalizadas, no horario establecido, para resolver todas as dúbidas que teña en relación cos contidos tratados nas sesións prácticas.			

Avaliación		Descripción	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas e/ou exercicios	Mediante tarefas nas que o alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante o exercicio de rutinas, a aplicación de fórmulas, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados.		20	
Exame de preguntas de desenvolvemento	Nunha proba final o estudiante debe demostrar a adquisición e a comprensión dos contidos teóricos e prácticos do conxunto da materia.		80	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os estudantes poderán optar entre avaliação continua (100% nota final), ou de maneira alternativa, evaluación global de toda a materia nos exames finais das convocatorias oficiais (100% nota final).

Na convocatoria extraordinaria de fin de carreira o exame suporá o 100% da cualificación.

As datas dos exames pódense consultar na Web da Facultade: <http://fccee.uvigo.es>

As diferenzas entre sistemas de avaliação entre os distintos centros que imparten o Grao en Administración de Empresas na Universidade de Vigo xustificanse pola necesaria adaptación a medición da consecución dos mesmos resultados de aprendizaxe e adquisición de iguais competencias ás diferentes organizacións docentes de cada Centro, especialmente en canto a tipo de grupos e número medio de alumnos por grupo.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Suarez Suarez, A.S., **Decisiones óptimas de inversión y financiación en la empresa**, 22, Pirámide, 2014

Cabaleiro Casal, M.J. y Lago Velando, A., **Valoración de Activos: Material didáctico de la asignatura**, 2019

Marín, M. y Rubio, G., **Economía Financiera**, 1, Antoni Bosch, 2001

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Xestión bancaria/V03G020V01931

Enxeñaría financeira/V03G020V01922

Planificación financeira/V03G020V01702

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Matemática das operacións financeiras/V03G020V01202

Estatística: Estatística/V03G020V01204

Matemáticas: Matemáticas/V03G020V01104

Decisións de investimento/V03G020V01402

Decisións de financiamento/V03G020V01501

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dereito mercantil II				
Materia	Dereito mercantil II			
Código	V03G720V01515			
Titulación	PCEO Grao en Administración e Dirección de Empresas/Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale OB	Curso 5	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito privado Dereito público especial			
Coordinador/a	Tato Plaza, Anxo			
Profesorado	Fernández Carballo-Calero, Pablo Ignacio Tato Plaza, Anxo Torres Pérez, Francisco José			
Correo-e	atato@uvigo.es			
Web				
Descripción xeral	A materia Dereito Mercantil II céntrase no estudo daquelas principais ferramentas que o empresariado utiliza para actuar no mercado: os contratos mercantís e os títulos valores. Entre os numerosos contratos, o programa céntrase naqueles que, pola súa maior utilización son usualmente utilizados na práctica. No que atinxo aos títulos valores o temario focalízase, fundamentalmente, na letra de cambio dado que a súa normativa serve como referencia tanto ao cheque como o pagaré.			

Competencias

Código	
A2	Que os estudiantes saibam aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudiantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudiantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudiantes desenvolvan aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecer os principais contratos mercantís, títulos-valores e demais instrumentos de pago e ser capaz de aplicar ditos coñecementos no tráfico mercantil	A2 A3 A4 A5

Contidos

Tema	
Contratación mercantil	Nocións xerais sobre contratación mercantil. A compraventa mercantil. Os contratos de distribución Os contratos de colaboración. O contrato de transporte. Os contratos de financiación. Os contratos de custodia e garantía. Os contratos turísticos. A contratación no mercado de crédito. A contratación no mercado de valores. O contrato de seguro.

Instrumentos de pago e crédito na contratación mercantil	A categoría dos títulos valor. Nocións xerais e emisión da letra de cambio. Aceptación, circulación e aval da letra de cambio. Pago da letra. O cheque e o pagaré. As tarxetas de crédito Outros instrumentos de pago na contratación mercantil contemporánea.
--	--

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección magistral	36	90	126
Seminario	12	0	12
Estudo de casos	12	0	12

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descripción
Lección magistral	Explicación dos epígrafes segundo un esquema de presentación e conclusiones
Seminario	Presentación polos alumnos dun traballo sobre un tema previamente asignado
Estudo de casos	Alternando casas sesiones magistrais (clases de teoría) plantexanxe casos prácticos que serán resoltos en grupo en horario de clase utilizando a documentación entregada polo docente.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Lección magistral	Tutorías personalizadas nos horarios publicados na páxina web da Facultade. Atención personalizada durante a celebración das prácticas en clase
Estudo de casos	Tutorías personalizadas nos horarios publicados na páxina web da Facultade. Atención personalizada durante a celebración das prácticas na clase
Seminario	Tutorías personalizadas nos horarios publicados na páxina web da Facultade. Atención personalizada durante a celebración das prácticas na clase

Avaliación

	Descripción	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Lección magistral	Se realizará una prueba escrita en la que se valorarán los conocimientos adquiridos	70	A2 A3 A4 A5
Seminario	Presentación dun traballo sobre un tema previamente asignado	10	A2 A3 A4 A5
Estudo de casos	A lo largo del cuatrimestre se realizarán dos tests sobre las preguntas planteadas en las prácticas. La nota máxima por esta actividad será de dos puntos	20	A2 A3 A5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para aprobar la asignatura se requiere un mínimo de 3,5 puntos sobre 7 en la prueba teórica, con un mínimo de 1.75 puntos en cada una de las partes (contratación mercantil e instrumentos de pago y crédito). La nota de evaluación continua se mantiene para la convocatoria de junio, en la cual el examen teórico computará también el 70%. Asimismo, la nota de evaluación continua se mantiene durante un año. Los alumnos que -por circunstancias excepcionales- no realicen la evaluación continua, harán el mismo examen teórico que el resto de alumnos (con una calificación máxima del 70%) y, además, realizarán un examen sobre los casos prácticos relativos a las materias explicadas durante el curso (una calificación máxima del 30%). En la convocatoria final de la carrera se realizará un examen teórico (una calificación máxima del 70%) y un examen sobre los casos prácticos relativos a las materias explicadas durante el curso (una calificación máxima del 30%).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Fernando Sánchez Calero, **Principios de Derecho Mercantil, vol. II**, Última,

Guillermo Jiménez Sánchez, **Derecho Mercantil, Tomo II**, Última,

Rodrigo Uriá/Aurelio Menéndez, **Curso de Derecho Mercantil, Tomo II**, Última,

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Dereito mercantil I/V08G081V01502

DATOS IDENTIFICATIVOS

Planificación financeira

Materia	Planificación financeira			
Código	V03G720V01521			
Titulación	PCEO Grao en Administración e Dirección de Empresas/Grao en Dereito			
Descriptores	Creditos ECTS 6	Sinale OB	Curso 5	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Economía financeira e contabilidade			
Coordinador/a	Cibrán Ferraz, María Pilar			
Profesorado	Cibrán Ferraz, María Pilar			
Correo-e	pcibran@uvigo.es			
Web				
Descripción xeral	O obxectivo desta materia é que o alumno saiba fazer un diagnóstico das necesidades financeiras da empresa e elaborar a planificación financeira da mesma a curto e longo prazo.			

Competencias

Código

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

Elaborar a planificación financeira a curto prazo dunha empresa

Elaborar a planificación financeira a longo prazo dunha empresa

Contidos

Tema

Tema 1. Conceptos xerais de planificación financeira. Análise e interpretación de estados financeiros.	1.1. Estados financeiros 1.2. Introducción a planificación financeira
Tema 2. Diagnóstico económico-financeiro.	2.1. O diagnóstico financeiro 2.2. Técnicas e métodos
Tema 3. Estados financeiros previsionais a corto prazo.	3.1. presupuesto de tesorería 3.2. Cuentas de perdidas y ganancias previsionales 3.3. Balances previsionales
Tema 4. Estados financeiros previsionais a largo prazo	4.1. Estado de necesidades e recursos 4.2. Cuentas de perdidas y ganancias previsionales 4.3. Balances previsionales

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección magistral	10	10	20
Resolución de problemas	20	20	40
Prácticas en aulas informáticas	20	30	50
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	18	20
Práctica de laboratorio	2	18	20

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descripción
Lección magistral	Exposición na aula, por parte do profesor, dos contidos mais relevantes e de maior dificultade conceptual. posibilidade de resolución e desenvolvemento de exemplos prácticos co obxectivo de clarificar os conceptos teóricos. Posibilidade de desenvolvemento de caso integral.
Resolución de problemas	Proposta de exercicios na aula como complemento das sesións magistrais con resolución de problemas e/ou exercicios guiada polo docente.
Prácticas en aulas informáticas	Resolución de exercicios e casos en folla excel en aula informática. Posibilidade de caso integral

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descripción
Prácticas en aulas informáticas	Aprendizaxe colaborativa entre o profesor e o alumno, ben individualmente ou en grupos reducidos para a resolución de dúbidas e consultas do alumnado relacionados coa materia.
Probas	Descripción
Resolución de problemas e/ou exercicios	Aprendizaxe colaborativa entre o profesor e o alumno, ben individualmente ou en grupos reducidos para a resolución de dúbidas e consultas do alumnado relacionados coa materia.
Práctica de laboratorio	Aprendizaxe colaborativa entre o profesor e o alumno, ben individualmente ou en grupos reducidos para a resolución de dúbidas e consultas do alumnado relacionados coa materia.

Avaliación			
	Descripción	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba de exercicios de planificación financeira	60	
Práctica de laboratorio	Evaluación do caso feito na aula de laboratorio	40	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia : los alumnos podrán optar entre evaluación continua, a través de exámenes parciales (100% nota final) o, de manera alternativa, evaluación global de toda la materia en los exámenes finales de las convocatorias oficiales (100% de la nota final).

"As diferenzas entre sistemas de avaliação entre os distintos centros que imparten o Grao en Administración de Empresas na Universidade de Vigo xustifícanse pola necesaria adaptación a medición da consecución dos mesmos resultados de aprendizaxe e adquisición de iguais competencias ás diferentes organizacións docentes de cada Centro, especialmente en canto a tipo de grupos e número medio de alumnos por grupo."

Condutas inadecuadas e prexudiciais para o normal funcionamento da clase e da convivencia poderán carreiar sancións.

Este esquema de avaliação é valida para todas as convocatorias.

- As datas dos exames da materia poderán ser consultadas na páxina web da Facultade <http://fccee.uvigo.es>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Cibrán,P.; Prado,C.; Huarte, C. y Crespo, M.A., **Planificación Financiera**, 2013,

Cibrán, P; Villanueva, M, **Gestión Financiera. Teoría y casos prácticos.**, 2005,

Cibrán, P; Villanueva, M; Fernández, T, **Planificación Financiera. Teoría y casos prácticos**, 2008,

Mariño Garrido, T., **Claves para el análisis económico-financiero**, 2009,

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Matemática das operacións financeiras/V03G020V01202

Contabilidade financeira II/V03G020V01401

Decisións de investimento/V03G020V01402

Empresa: Contabilidade financeira I/V03G020V01301

Análise contable/V03G020V01601

Decisións de financiamento/V03G020V01501

Outros comentarios

Achégaselle ao alumnado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Investigación comercial				
Materia	Investigación comercial			
Código	V03G720V01522			
Titulación	PCEO Grao en Administración e Dirección de Empresas/Grao en Dereito			
Descriptores	Creditos ECTS 6	Sinale OB	Curso 5	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Martínez Senra, Ana Isabel			
Profesorado	Martínez Senra, Ana Isabel			
Correo-e	aimtnez@uvigo.es			
Web				
Descripción xeral	Esta materia pretende que o estudiante adquira unha visión ampla das diversas técnicas de recollida da información e se familiarice cos sistemas de análise e interpretación de datos. O obxectivo final da materia é que o alumno sexa capaz de desenvolver un proceso de investigación comercial.			
Competencias				
Código				
Resultados de aprendizaxe				
Resultados previstos na materia				Resultados de Formación e Aprendizaxe
Comprensión do proceso de investigación comercial desde un punto de vista teórico e aplicado.				
Manexo das técnicas más empregadas na recolección e análise da información.				
Capacidade de abordar de maneira eficaz actividades relacionadas co proceso de investigación comercial.				
Contidos				
Tema				
Tema 1: O papel da investigación comercial	Obxectivos do tema. Concepto. Aplicacións. Limitacións. Consideracións éticas. Tipos de investigación. Etapas. Fontes de información.			
Tema 2: Investigación exploratoria. Técnicas cualitativas	Obxectivos do tema. Características. Reunión de grupos. Entrevista en profundidade. Técnicas proxectivas. Observación.			
Tema 3: Investigación causal e descriptiva. Técnicas cuantitativas	Obxectivos do tema. Características. Experimentación. Enquisas ad hoc. Enquisas periódicas.			
Tema 4: Medición e escalas	Obxectivos do tema. Medición e propiedades das escalas. Escalas básicas. Escalas comparativas. Escalas non comparativas. Creación de escalas. Avaliación das escalas.			
Tema 5: Deseño do cuestionario	Obxectivos do tema. Concepto e funcións do cuestionario. Tipos de preguntas. Elaboración das preguntas. Estrutura e secuencia do cuestionario. Pretest do cuestionario. Codificación do cuestionario.			
Tema 6: Deseño e procedemento da mostra	Obxectivos do tema. Conceptos básicos. Etapas na selección da mostra. Mostraxe non probabilístico. Mostraxe probabilístico. Cálculo do tamaño da mostra.			
Tema 7: Análise dos datos	Obxectivos do tema. Consideracións previas. Etapas. Análise univariante. Análise bivariante. Análise multivariante.			
Tema 8: Elaboración do informe	Obxectivos do tema. Importancia do informe. Estrutura do informe. Presentación.			
Planificación				
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais	
Actividades introductorias	1	0	1	
Lección magistral	29	30	59	
Resolución de problemas	20	31	51	
Prácticas autónomas a través de TIC	0	25	25	
Exame de preguntas obxectivas	2	12	14	

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descripción
Actividades introductorias	Presentación dos obxectivos e contidos da materia, metodoloxía de traballo e sistemas de avaliación.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos da materia, complementada co uso de medios audiovisuais e a formulación de cuestións dirixidas aos estudiantes para facilitar a aprendizaxe. Recoméndase ao estudiante que traballe previamente o material colgado en faitic, co fin de seguir as explicacións e participar activamente nas devanditas cuestións.
Resolución de problemas	En cada práctica realizaranse actividades (aplicación de conceptos, exercicios ou casos de estudio) coa finalidade de aplicar de forma efectiva os coñecementos teóricos adquiridos nas sesións maxistrais. Os estudiantes traballarán de forma autónoma, individualmente ou en grupo, baixo a supervisión do profesor. Estas sesións prácticas terán lugar en seminarios ou aulas de informática.
Prácticas autónomas a través de TIC	Ao finalizar un tema teórico abrirase un test na Plataforma Tema, relativo aos contidos explicados na sesión maxistral. Trátase de actividades non presenciais que posibilitan o seguimento e avaliación do alumno e que deberán realizarse nos prazos sinalados.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descripción
Resolución de problemas	Cada estudiante solicitará ao profesor as aclaracións que estime oportunas para comprender mellor a materia e desenvolver con éxito as actividades propostas. Ademais o profesor establecerá ao principio de curso un horario para titorías individuais.

Avaliación		Descripción	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas	A valoración neste contexto pode consistir na entrega de exercicos, exposicións orais ou na realización dun test.		30	
Prácticas autónomas a través de TIC	Avaliarase a resolución dos cuestionarios vinculados ás sesións maxistrais.		10	
Exame de preguntas obxectivas	Proba escrita que inclúe preguntas directas e breves sobre aspectos concretos do programa da materia. Será necesario obter un mínimo nesta proba para avaliar o resto.		60	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia será necesario obter unha puntuación mínima de cinco puntos, sendo condición imprescindible obter como mínimo un 2,5 (sobre 6) no exame. A puntuación obtida nas prácticas autónomas a través das TIC e a resolución de problemas mantense na convocatoria ordinaria e extraordinaria do curso académico en vigor pero non se gardará para cursos sucesivos.

Os alumnos que non sigan a avaliación continua serán examinados mediante unha proba escrita valorada sobre 10 puntos, que non necesariamente coincidirá coa do resto dos alumnos.

Aqueles/as alumnos/as que realicen as prácticas e non queiran seguir a avaliación contínua, teñen que comunicalo por escrito na práctica 1.

Na convocatoria de fin de carreira o exame suporá o 100% da nota.

A data dos exames pódese consultar na páxina web da facultade: <http://fccee.uvigo.es/>

Bibliografía. Fontes de información
Bibliografía Básica
Malhotra, N.K., Investigación de mercados. Conceptos esenciales , Pearson, 2016
Bibliografía Complementaria
Fernández Nogales, A., Investigación y técnicas de mercados , Segunda edición, Esic, 2004
Luque Martínez, T., Investigación de marketing 3.0 , Pirámide, 2017
Trespalacios Gutiérrez, J.A.; Vázquez Casielles, R.; De la Ballina Ballina, F.J.; Suárez Vázquez, A., Investigación de mercados , Paraninfo, 2016

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dirección comercial I/V03G020V01403

Dirección comercial II/V03G020V01502

Outros comentarios

Esta materia no dobre grao ADE-Dereito impártese no segundo cuatrimestre de 5º curso e a profesora responsable é Ana Isabel Martínez Senra.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Réxime fiscal da empresa I				
Materia	Réxime fiscal da empresa I			
Código	V03G720V01523			
Titulación	PCEO Grao en Administración e Dirección de Empresas/Grao en Dereito			
Descriptores	Creditos ECTS 6	Sinale OB	Curso 5	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	González Martínez, José Manuel			
Profesorado	Álvarez Villamarín, José Carlos González Martínez, José Manuel			
Correo-e	xmgonzalez@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es			
Descripción xeral	RFE é unha materia que ten como obxectivo introducir ós alumnos no campo da fiscalidade aplicada. En particular, desenvólvense dous dos impostos máis importantes: o IRPF e o Imposto de Sociedades. Esta materia tamén se imparte no PCEO de ADE-DEREITO en 5º curso, 2º cuadrimestre.			

Competencias	
Código	
A2	Que os estudiantes saibam aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.

Resultados de aprendizaxe	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Adquirir coñecementos básicos para entender o papel que desempeña a fiscalidade nas decisións económicas	A2
Desenvolver habilidades de procura, uso e comprensión da normativa tributaria vixente	
Entender os efectos da tributación sobre as distintas fontes de renda: traballo, capital, actividades económicas e alteracións patrimoniais.	A2
Potenciar a capacidade de traballar en equipo buscando atopar as mellores solucións tributarias	
Xustificar e defender as decisións adoptadas en materia de tributación mediante estudios de caso	

Contidos	
Tema	
Parte I: Introducción ó Sistema Fiscal	Obxectivos básicos. A organización da materia. O método de traballo e a súa avaliación.
Tema 1: Obxectivos e metodoloxía da materia	
Tema 2: Caracterización do Sistema Fiscal	O papel dos Impostos na realidade económica. Composición do Sistema Fiscal. Características básicas das principais figuras tributarias.
Español e bases para a fiscalidade persoal e empresarial	
Parte II: O Imposto sobre a Renda das Pessoas Físicas.	Elementos básicos do Imposto: contribuinte e unidade familiar, rendas suxeitas e exentas, período impositivo.
Tema 3: Introducción ó IRPF	
Tema 4: Rendas das Pessoas Físicas	Rendementos do Traballo, Rendementos do Capital, Ganancias e Perdas Patrimoniais
Tema 5: Rendas de Empresarios e Profesionais individuais	Elección do réxime de estimación da renda. Determinación da renda en Estimación Directa e Estimación Obxectiva.
Tema 6: Liquidación do IRPF	Integración e compensación das rendas. Mínimo Persoal e Familiar. Cuota Integra e Deducións.
Parte III: O Imposto sobre Sociedades.	Elementos básicos do Imposto: contribuinte, resultado contable e base imponible. Período impositivo. Imputación temporal de ingresos e gastos.
Tema 7: Introducción ó IS.	
Tema 8: Operacións determinantes da Base Imponible	Gastos non deducibles. Amortizacións. Arrendamento Financeiro. Deterioro de Valor e Transmisiones Patrimoniais.
Tema 9: Liquidación do IS	Proceso Liquidatorio. Cuota Integra. Deducións.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais

Actividades introductorias	0.5	0	0.5
Lección maxistral	22	22	44
Estudo de casos	17.5	17	34.5
Prácticas en aulas informáticas	5	5	10
Prácticas autónomas a través de TIC	0	25	25
Exame de preguntas de desenvolvemento	6	30	36

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descripción
Actividades introductorias	Presentación do contido e obxectivos da materia. Metodoloxía de traballo e sistemas de control e avaliación.
Lección maxistral	Para cada tema o docente presentará na aula as cuestións mais relevantes e formulará a metodoloxía a seguir para interpretar as consecuencias e efectos prácticos da norma tributaria. Posteriormente o alumno deberá revisar de xeito autónomo os contidos expostos.
Estudo de casos	Realizaranse sesións prácticas que terán lugar en aulas-seminario. Para cada sesión proporánse casos a estudiar en grupos reducidos (de 3 ou 4 alumnos) conformados ó inicio do curso. Cada grupo deberá comentar, resolver e defender os casos plantexados. Os alumnos disporán previamente dos enunciados dos casos a través da Plataforma Tema e deberán elaborar no seu grupo reducido unha primeira proposta de solución xustificada que deberá ser entregada a través da Plataforma Tema antes do desenvolvemento da sesión presencial.
Prácticas en aulas informáticas	As sesións prácticas en aula informática faránse de xeito individualizado e consistirán na resolución dun caso práctico empregando as aplicacións informáticas da Axencia Tributaria. Para o seu desenvolvemento os alumnos disporán previamente do enunciado do caso na Plataforma Tema.
Prácticas autónomas a través de TIC	Cada semana, despois da sesión maxistral, abriráse un formulario práctico dixital (de resposta curta ou test) na Plataforma Tema, relativo ós contidos desenvoltos na sesión maxistral e na práctica. Trátase de actividades non presenciais que posibilitan o seguimento e avaliación do alumno, que deberá responder nos prazos sinalados.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Estudo de casos	Farase un seguimiento individualizado dos resultados acadados e das dúbidas surxidas nos estudos de caso
Prácticas en aulas informáticas	Os/ as alumnos/as resolverán de xeito individualizado casos prácticos nas aulas de informática empregando os programas da Axencia Tributaria (Simulador RentaWeb e programa Padis)

Avaliación

	Descripción	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Estudo de casos	A entrega das propostas de solución dos estudos de caso (prácticas) feitas en grupo avaliarase conxuntamente coas probas tipo tests: será necesario ter entregado alomenos 6 casos para ter puntuación nas probas test.	0	A2
Prácticas autónomas a través de TIC	Avaliaráse e puntuaráse a resolución dos test propostos despois de cada tema. Este apartado de traballo persoal puntuaráse sobre un máximo global de 3 puntos. Será requisito necesario para obter puntuación neste apartado que o grupo ó que pertence cada alumno teña entregado alomenos 6 propostas de solución dos estudos de caso.	30	A2
Exame de preguntas de desenvolvemento	Ó remate das partes II e III do programa da materia, en dúas sesións presenciais, proporáse un caso que o alumno deberá resolver de xeito individual e que permitirá avaliar o seu nivel de coñecementos e capacidade de argumentación e xustificación das decisións adoptadas. A proba relativa ó IRPF puntuaráse cun máximo de 4 puntos e a relativa ó IS cun máximo de 3 puntos.	70	A2

Outros comentarios sobre a Avaliación

Nesta asignatura realizarase unha avaliación continua do traballo realizado polo estudiante.

Para superar la asignatura por avaliación continua deben cumplirse duas condicións :

1. Acadar alomenos un 25% da nota en cada un dos tres apartados puntuables (test, proba IRPF, proba IS).
2. Obter alomenos 5 puntos na suma destes tres apartados puntuables (probas test e probas IRPF e IS).

A non presentación a calquera das dúas probas presenciais escritas (IRPF e IS) suporá que o alumno ou alumna deixa de ser avaliado en avaliación continua.

Tamén sairá

da avaliación continua se non acada alomenos un 25% da nota en cada unha das tres probas realizadas (test, proba IRPF, proba IS).

A nota final por avaliación continua será a suma das notas parciais obtidas ata ese momento.

Aqueles estudiantes que non teñan superado a materia por avaliación continua terán a opción de presentarse a un examen final. Este examen valerá o 100% da nota, e a calificación obtida sustituirá á obtida en avaliación continua. En caso de non presentarse, a nota será a obtida en avaliación continua.

Os estudiantes que se presenten a convocatoria fin de carreira realizarán un examen con dous estudios de caso (IRPF e IS). Este examen valerá o 100% da nota.

A data dos exames pode consultarse en <http://fccee.uvigo.es>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Albi, E. y Paredes, R., **Sistema Fiscal Español (I y II)**, última edición, Ariel,

Domínguez, F., **Sistema Fiscal Español**, última edición, Prensas de la Universidad de Zaragoza,

Barberán, M.A. e outros, **Ejercicios y Cuestiones de Fiscalidad**, última edición, Prensas de la Universidad de Zaragoza,

Lexislación IRPF e IS actualizada 2019,

Grupo docente fiscalidade aplicada, **Esquemas básicos e supostos prácticos**,

Agencia Tributaria, www.agenciatributaria.es,

NewPyme, www.plangeneralcontable.com,

Bibliografía Complementaria

Alonso, R., **Impuesto sobre la renta de las personas físicas. Comentarios y casos prácticos**, última edición, Centro Estudios Financieros,

Borrás, F. e Navarro, J.V. **Impuesto sobre sociedades. Comentarios y casos prácticos**, última edición, Centro Estudios Financieros,

Dominguez, F., **Planificación Fiscal Personal y de la Empresa**, 2017, Aranzadi,

Moreno, M.C e Paredes, R., **Casos prácticos de sistema fiscal**, última edición, Delta,

Portillo, M.J., **Manual de Fiscalidad. Teoría y Práctica**, última edición, Tecnos,

Pla, A. e Salvador, C., **Impuesto sobre sociedades. Regimen general y empresas de reducida dimensión**, última edición, Tirant lo Blanch,

Instituto de Estudios Fiscales, www.ief.es,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Contabilidade financeira avanzada/V03G020V01926

Creación e simulación de empresas/V03G020V01927

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Decisións de financiamento/V03G020V01501

Dirección estratégica/V03G020V01503

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Matemática das operacións financeiras/V03G020V01202

Empresa: Contabilidade financeira I/V03G020V01301

Outros comentarios

Esta materia impártese no PCEO de ADE-Dereito en 5º Curso, 2º Cuatrimestre e o profesor responsable é Xosé Manuel González.

DATOS IDENTIFICATIVOS

Dirección estratéxica internacional

Materia	Dirección estratéxica internacional			
Código	V03G720V01524			
Titulación	PCEO Grao en Administración e Dirección de Empresas/Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale OB	Curso 5	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán Inglés			
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Rodríguez Domínguez, María del Mar			
Profesorado	Rodríguez Domínguez, María del Mar			
Correo-e	mrdguez@uvigo.es			
Web	http://http://faitic.uvigo.es			
Descripción xeral	O proceso acelerado de globalización do sistema económico mundial está a orixinar importantes consecuencias para a actividade das empresas, que se ven obrigadas, cada vez máis, a actuar nos mercados internacionais. Por eso, é preciso estudiar e coñecer os factores que conducen á globalización dos negocios e, sobre todo, as estratexias más adecuadas para fazer fronte a esta nova realidade. Entender e elexir a estratexia de entrada nos mercados exteriores, coñecer a localización das actividades da cadea de valor, comprender as estratexias de comercialización dos produtos ou servicios e analizar a xestión da distancia cultural entre países, son algúns dos obxectivos desta asignatura.			

Competencias

Código

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia

Resultados de Formación
e Aprendizaxe

Interpretar as principais teorías do comercio internacional, dende os paradigmas clásicos ata os enfoques que tratan de explicar os fluxos do comercio internacional a partir das actividades que realizan as empresas

Identificar algunha das estruturas organizativas más frecuentes no terreno dos negocios internacionais

Avaliar as distintas alternativas de entrada nos mercados exteriores: exportacións, acordos de cooperación e inversión directa

Sintetizar as peculiaridades específicas a ter en conta na dirección estratéxica dunha empresa multinacional

Demostrar o manexo dos conceptos teóricos adecuados para resolver e interpretar determinados problemas relacionados coa dirección de empresas internacionalizadas

Contidos

Tema

TEMA 1. TEORÍA DO COMERCIO INTERNACIONAL

TEMA 2. XÉNESIS DA ACELERACIÓN
INTERNACIONAL

TEMA 3. O PROCESO BÁSICO DE
INTERNACIONALIZACIÓN

TEMA 4. O PROCESO DE EXPORTACIÓN

TEMA 5. EXPORTACIÓN: PRODUCTIVIDADE
EMPRESARIAL VERSUS PRODUCTIVIDADE
NACIONAL

TEMA 6. SUBCONTRATACIÓN

TEMA 7. ALIANZAS ESTRATÉXICAS

TEMA 8. ESTRATEXIAS BÁSICAS DE
MULTINACIONALIZACIÓN

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introductorias	1	0	1

Lección maxistral	20	0	20
Estudo de casos	21.5	5	26.5
Traballo tutelado	2.5	15	17.5
Exame de preguntas obxectivas	1.5	50	51.5
Proxecto	2.5	20	22.5
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	10	11

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descripción
Actividades introdutorias	Actividades encaminadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a asignatura
Lección maxistral	Exposición por parte do/a profesor/a dos contidos sobre a materia obxecto de estudio, bases teóricas, análise de situacíons reais, e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo/a alumno/a
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución
Traballo tutelado	O/a alumno/a desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do/a profesor/a. O seu Desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do/a alumno/a

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Lección maxistral	Exposición por parte do/a profesor/a dos contenidos sobre a materia obxecto de estudio, bases teóricas, análise de situacíons reais, e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desarrollar polo/a alumno
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real, coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótesis, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedimientos alternativos de solución
Traballo tutelado	O/a alumno/a desenvolve traballos e proxectos na aula baixo as directrices e a supervisión do profesor/a

Avaliación

	Descripción	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Exame de preguntas obxectivas	Realizaranse unha ou máis probas tipo test para avaliar os coñecementos adquiridos sobre a materia durante o curso, probas que se referirán tanto aos coñecementos adquiridos a través da bibliografía de referencia, coma ao desarrollo e contido das clases teóricas. Para poder optar a esta clase de avaliação será necesario a asistencia ás clases teóricas. Esixirse unha puntuación mínima de cinco puntos (sobre 10) para poder facer a media coa parte práctica	80	
Proxecto	Será necesario entregar un traballo ou proxecto realizado en grupo para avaliar os coñecementos adquiridos durante o curso. Para poder optar a esta valoración será necesario a asistencia ás clases dos grupos prácticos. Esixirse unha puntuación mínima de cinco puntos (sobre 10) para poder facer a media coa parte teórica	10	
Resolución de exercicios	Realizarase unha ou máis probas de resposta curta ou tipo test para avaliar os coñecementos da parte práctica	10	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para a superación da asignatura, hai dous sistemas de avaliação.

A avaliação continua (Requírese a asistencia tanto a clases teóricas e prácticas): Neste caso, o/a alumno/a realizará un exame parcial libratorio teórico. Para supéralo requírese unha puntuación mínima de 5 (sobre 10) e o peso deste exame na nota final será o 80%. O outro 20% da nota restante corresponderá a parte práctica e valerá un 10% o examen e un 10% traballo. Neste caso, será necesaria unha puntuación mínima de 5 de 10 en cada parte para superar a asignatura.

Nos casos en que o/a alumno/a decidiu ir por avaliação continua e non superou a asignatura, pode presentarse aos exames oficiais para recuperar a(s) parte(s) que suspendera. Neste senso, gardarase a nota obtida durante o curso da parte que

tivera superada (teórica ou práctica), e so presentarase no examen do primeiro período coa parte que ten supensa. Igualmente, manteranse as partes aprobadas para o examen do segundo período.

Para sucesivas convocatorias de cursos académicos posteriores non se gardarán as partes aprobadas.

Avaliación non continua: En todo caso, nas convocatorias oficiais, e de selo caso, na convocatoria de Fin de Carrera, haberá un exame final da asignatura que constará de dúas partes. Un exame sobre a parte teórica que ponderará un 80% da nota e un exame práctico cunha valoración dun 10%. Neste caso, tamén será necesaria entregar ese mesmo día un traballo realizado de xeito individual que ponderará un 10%. É preciso obter una puntuación mínima de 5 puntos (sobre 10) tanto en teoría como en práctica para poder facer a media.

As datas oficiais de exámenes poderán consultarse na web da Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais de Vigo

As diferencias no método de avaliación que utilizan os centros da Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais de Vigo e a Facultade de Ciencias Empresariais e Turismo de Ourense obedecen á necesaria adaptación dos idénticos resultados de aprendizaxe propostos e competencias á diferente organización de clases docentes empregada por ambos os dous centros. En todo caso, as ponderacións exactas de cada proba dáranse a coñecer ao principio de curso en faitic.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Guisado Tato, M., **Internacionalización de la empresa**, Pirámide, 2002

Guisado Tato, M., **Estrategias de multinacionalización y política de la empresa**, Pirámide, 2003

Daniels, Radebaugh, Sullivan, **International Business**, 15th edition, Pearson International Edition, 2015

Bibliografía Complementaria

Guerras Martín, LA e Navas Lopez, JE, **La dirección estratégica de la empresa: teoría e aplicaciones**, 4ª edición, Thomson, 2007

Hernández García, A, **Internacionalización y competitividad en la economía española: factores relevantes para la empresa**, Pirámide, 2010

Hill, CWL, **Negocios internacionales: competencia en el mercado global**, Mc Graw Hill, 2011

Verbeke, A, **International business strategy: rethinking the foundations of global corporate success**, Cambridge University Press, 2013

Cavusgil, Knight, Riesenberger, **International Business: The new realities**, Pearson, 2014

Griffin, Pustay, **International Business**, 5th edition, Pearson International Edition, 2007

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Fundamentos de administración/V03G020V01102

Empresa: Xestión de empresas/V03G020V01203

Dirección estratéxica/V03G020V01503

Teoría da organización/V03G020V01505

Outros comentarios

Aportarase ao alumnado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo

A asignatura impártise tamén no PCEO Ade-Dereito en 5º curso, 2º cuatrimestre

DATOS IDENTIFICATIVOS

Traballo de Fin de Grao-ADE

Materia	Traballo de Fin de Grao-ADE			
Código	V03G720V01991			
Titulación	PCEO Grao en Administración e Dirección de Empresas/Grao en Dereito			
Descriidores	Creditos ECTS 12	Sinale OB	Curso 5	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web	http://fccee.uvigo.es/traballo-de-fin-de-grao.html			
Descripción xeral	Traballo titorizado que mostra a adquisición das competencias do grao			

Competencias

Código

A1	Que os estudiantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vanguarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudiantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudiantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudiantes poídan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudiantes desenvolvan aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Comprender de forma sistemática y crítica una temática, problema o ámbito de estudio, incorporando marcos teóricos y conocimientos disponibles, así como juicios que incluyan una reflexión de carácter social, científica y/o ética.	A1 A2 A4 A5
Aplicar procesos y procedimientos para recoger, analizar e interpretar datos e información relevante de manera metódica en orden a generar una conclusión o propuesta dentro de una temática, problema o ámbito de estudio, sostenida por argumentos o razonamientos coherentes.	A2 A3 A4 A5
Adquirir compromisos y ejercer responsabilidades personales de carácter profesional, poniendo en práctica hábitos de trabajo individual, imprescindibles para realizar actividades intelectuales complejas durante un período de tiempo determinado.	
Elaborar un texto escrito que se ajuste a criterios de calidad y convenciones académicas dentro del área propia de estudio y que recoja de forma sistemática el planteamiento, proceso y resultado del trabajo fin de grado.	A3 A4
Transmitir los conocimientos y habilidades adquiridas, y presentar de forma rigurosa y convincente el trabajo realizado, de forma escrita y oral.	A4

Contidos

Tema

Os estudiantes estudiarán unha problemática propia do campo de estudio do Grao en Administración e Dirección de Empresas. Os temas son propostos polos tutores, áínda que baixo certas circunstancias, os estudiantes poderán propoñer temas, e seguirase o disposto na normativa xeral da Universidade e a específica do centro.

Para desenvolverlo, deberán seguir necesariamente as instruccions do tutor, que é o encargado de verificar que se acadan os obxectivos propostos e ten que emitir un informe favorable para que o estudiante poda proceder á defensa do traballo.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Seminario	2	0	2
Presentación	1	10	11
Traballo tutelado	9	266	275
Presentación	1	10	11

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descripción
Actividades introdutorias	Toma de contacto co estudiante, identificación de motivacións e indicación de normas básicas de trabalho
Seminario	Presentación por parte do tutor/a de os aspectos fundamentais relativos á realización do traballo a realizar polo alumno/a e resolución de dúbihdas.
Presentación	Presentación e defensa oral dos resultados obtidos no traballo realizado.
Traballo tutelado	Informe escrito sobre a temática asignada realizado coa tutela dun profesor.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Traballo tutelado	Seguimento do traballo autónomo do estudiante
Actividades introdutorias	Contacto co estudiante e definición do marco de acción
Seminario	Presentación por parte do tutor/a de os aspectos fundamentais relativos á realización do traballo e resolución das dúbihdas que se poidan expor.
Presentación	Presentación oral e defensa dos resultados obtidos no traballo realizado.

Avaliación

	Descripción	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Traballo tutelado	Tribunais unipersonais: - Contido: Valoración tutor (entre 0 e 10): 40% da total - Calidade formal (Estrutura, Redacción, Execución) (entre 0 e 10): 30% dos total	70	A1 A2 A3 A4 A5
	Tribunais colexiados: - Contido. Valoración tutor (entre 0 e 10): 30% do total - Contido. Valoración tribunal (entre 0 e 10): 10% da total - Calidade formal (Estrutura, Redacción, Execución) (entre 0 e 10): 30%		
Presentación	Presentación e defensa oral do traballo ante un tribunal unipersonal ou colexiado	30	

Outros comentarios sobre a Avaliación

No momento de solicitude de defensa do TFG, o alumno/a deberá decidir si quere ser avaliado por un tribunal unipersonal ou por un tribunal colexiado.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Biblioteca Universitaria, **Como afrontar tu TFG,**

Manuel Baelo Álvarez, **El Arte de presentar trabajos académicos ante un tribunal : TFG, TFM y tesis doctoral : guía práctica para estudiantes universitarios**, 2^a, Círculo Rojo, 2017

Ramiro Durán Martínez (Coord.), **Guía didáctica para la elaboración de un trabajo académico**, 2017

Bibliografía Complementaria

Paulina Cierlica, **Cómo hacer tu trabajo de fin de grado: Guía paso a paso para escribir tu TFG con éxito**,

Cómo hacer presentaciones eficaces, Gestión 2000, 2004

Rodrigo Ríos, **Manual de presentaciones efectivas**, 2017

Recomendacóns

DATOS IDENTIFICATIVOS

Traballo de Fin de Grao-Dereito

Materia	Traballo de Fin de Grao-Dereito			
Código	V03G720V01992			
Titulación	PCEO Grao en Administración e Dirección de Empresas/Grao en Dereito			
Descriidores	Creditos ECTS 6	Sinale OB	Curso 5	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a	Jiménez Alemán, Ángel Aday			
Profesorado	Jiménez Alemán, Ángel Aday			
Correo-e	adayjimenez@uvigo.es			
Web				
Descripción xeral	Elaboración dun traballo sobre unha das materias impartidas na titulación			

Competencias

Código

A1	Que os estudiantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vanguarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudiantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudiantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudiantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudiantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Buscar, ordear e estructurar información sobre un tema de interese xurídico con un comportamento ético correcto. Coñecer, comprender, interpretar e aplicar críticamente fontes xurídicas. Expresarse correctamente coa linguaxe técnica propia do ámbito xurídico

A1

A2

A3

A4

A5

Contidos

Tema

Calquera tema relacionado coas materias do Grao en Dereito

Calquera subtema relacionado coas materias do Grao en Dereito

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	4	135	139
Traballo	0.5	10.5	11

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descripción
Traballo tutelado	De forma individual, o estudiante elaborará un documento sobre un tema da materia. Este traballo autónomo do estudiante inclúe a identificación de fontes de información, lectura e manexo de información, recollida de información e a redacción e edición final do traballo.

Atención personalizada		
Metodoloxías	Descripción	
Traballo tutelado	Traballos tutelados	
Avaliación		
Descripción	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Traballo Valorarase o contido do traballo así como a súa estrutura: introdución, xustificación, obxecto de estudo, conclusóns, bibliografía e outras fontes de información. Así mesmo, valorarase a capacidade de expresión oral e escrita do/do futuro/a graduado/a.	100	A1 A2 A3 A4 A5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para a presentación e defensa pública do Traballo Fin de Grao é requisito previo imprescindible superar a totalidade do resto das materias do plan de estudos do Grao en Dereito. As datas de defensa pública do Traballo Fin de Grao son aprobadas pola Xunta de Facultade e publicada na web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Universidade de Vigo, **Reglamento Uvigo para a realización de trabajos fin de grado**, Última modificación

Facultade de Ciencias Xurídicas e do Traballo, **Normativa interna para elaboración de trabajo fin de grado**, Última modificación

Bibliografía Complementaria

ERRER, V.; CARMONA, M.; SORIA, V., **El trabajo de fin de grado: guía paraestudiantes, docentes y agentes colaboradores**, McGraw-Hill/Interamericana de España, 2013

FONDEVILA GASCÓN, J.F.; OLMO ARRIAGA, J.L., **El trabajo fin de grado en las ciencias sociales y jurídicas: guía metodológica**, Ediciones Internacionales Universitarias, 2013

GARCÍA SANZ, M.P.; MARTÍNEZ CLARES, P., **Guía práctica para la realización de trabajos fin de grado y trabajos fin de máster**, Universidad de Murcia, 2012

JIMÉNEZ ALEMÁN, A. A., **Competencias a validar a través del trabajo de fin de grado en derecho**, 2015

MIRÓN CANELO, J.A., **Guía para la elaboración de trabajos científicos: grado, máster y postgrado**, Rego, 2013

Recomendación

Outros comentarios

Para a presentación e defensa pública do Traballo Fin de Grao é requisito previo imprescindible superar a totalidade do resto das materias do plan de estudos do Grao en Dereito.